

Na de stier Burket-Falls Polled Plus is het al geruime tijd stil rondom de vererving van hoornloosheid.

Maar dat is slechts stilte voor de storm, voorspelt John Burket. De Amerikaanse melkveehouder werkt al sinds de jaren zestig met koefamilies die zowel hoornloosheid als het roodfactorgen doorgeven.

Alleen in Noord-Amerika al wachten twintig hoornloze proefstieren op een fokwaarde.

Bescheiden. Wie John Burket de hand drukt, treft een rustige, ingetogen Amerikaanse melkveehouder. Van Burket komen niet meteen grote succesverhalen over zijn bedrijf Burket-Falls. Nee, John Burket benadrukt dat hij gewoon een 42-jarige veehouder is, die samen met zijn broer en vader een melkveebedrijf in East Freedom in de staat Pennsylvania runt. Hij was half november op uitnodiging van de triple A-vereniging een paar dagen in Nederland om in een lezing zijn bijzondere fokkerijkoers uiteen te zetten, maar normaal gesproken melkt hij iedere dag zijn 110 melkkoeien op de grupstal. Een aantal dieren dat overigens al dertig jaar lang ongewijzigd is.

Ongepland hoge indexen

John Burket denkt in koeien en in cijfers. Niet alleen in kostprijzen of indexen, maar met name in triple A-cijfers. In het fokbeleid van Burket speelt aAa al sinds de jaren zestig een belangrijke rol en hij verduidelijkt dat met een voorbeeld. 'De stier Enhancer heeft veel goed werk geleverd op ons bedrijf. Hij bracht ons onverwacht hoge indexen, waardoor er veel ki-interesse ontstond voor onze veestapel. Enhancer wordt nu verhuisd vanwege zijn foute kruispartijen- en beenwerkvererving. Maar hij paste juist goed op onze veestapel omdat onze stijlvolle, krachtige koeien met aAa-code 642 de openheid, melktype en breedte van Enhancer met zijn aAa-code 315 goed konden gebruiken.'

Meer stierenamen met aAa-coderingen volgen elkaar in een rap tempo op en Burket lijkt toch een enthousiastere prater dan eerst gedacht. 'Na Enhancer paste Starbuck met aAa-code 216 goed en vervolgens kregen Blackstar en recenter Rudolph veel invloed. Daarnaast maken we ook veel gebruik van eigen stieren om de hoornloosheid in de veestapel vast te leggen.'

Olievlek

Dankzij de genetische eigenschap hoornloosheid geniet de veestapel van het bedrijf Burket-Falls wereldwijd bekendheid. Eigenlijk kwam hoornloosheid bij toeval in de veestapel dankzij de aankoop van een aantal drachtige pinken in 1960. Een van de kalveren die daaruit geboren werd, bleek hoornloos en kreeg de naam Princess Fayne Houwtje. Ze ontwikkelde zich tot een koe die zeven lijsten lang meer dan 1100 Amerikaanse ponden

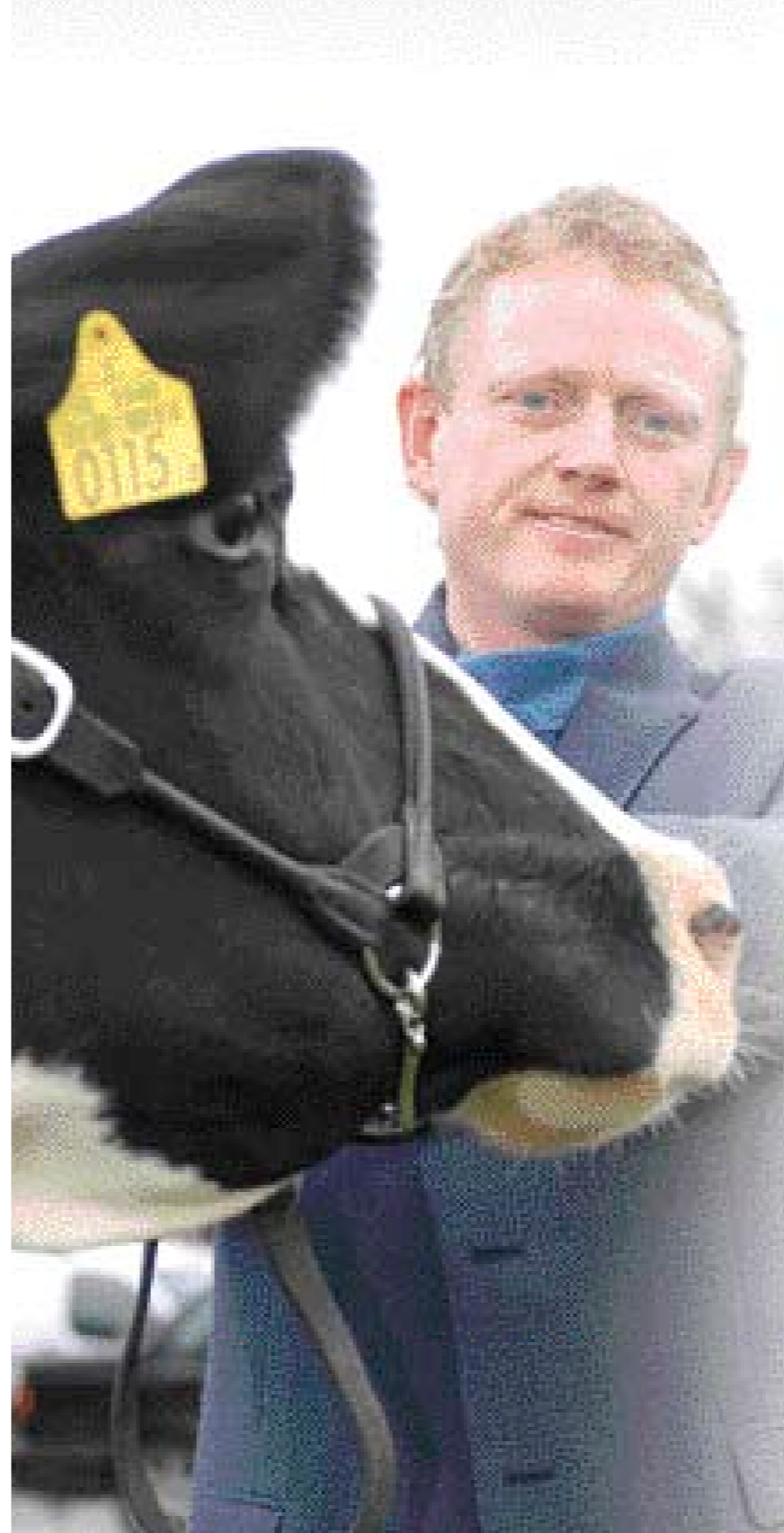
vet (500 kg) per lactatie produceerde. Die hoge productie zorgde ervoor dat haar zoon Burket-Falls ABC (v. Glenafton Rag Apple Charme) als eerste hoornloze stier door ki-vereniging ABS werd ingezet.

'Onthoornen is een wrede ingreep in de natuur en we besloten om via fokkerij hoornloosheid verder in de eigen veestapel te verspreiden', vertelt Burket. Dat doel lijkt inmiddels behaald, omdat tachtig procent van de huidige veestapel is voorzien van het hoornloosheidsgen. 'Fokken op hoornloosheid gaat eenvoudiger dan fokken van roodbonte dieren via het roodfactorgen', weet Burket. En alsof hij het al duizend maal heeft verteld, legt hij uit dat de vererving van het hoornloosheidsgen

Voor roodbonte,
hoornloze stieren is zelfs
een wachtlijst

dominant is en daarmee vergelijkbaar is met de vererving van het zwartbonte haarkleed. Een stier die zelf hoornloos is dankzij de genotypen PP of Pp vererft in het geval PP voor honderd procent hoornloze nakomelingen. Bij stieren met het gen Pp is de helft van de nakomelingen hoornloos.

Een van de bekendste stieren van Burket-Falls die het Pp-gen bezit, is de Aerostarzoon Burket-Falls Polled Plus. Maar na de bescheiden inzet van Polled Plus bleef het jarenlang stil rondom hoornloosheid. Dat is volgens Burket de stilte voor de storm. 'Ik twijfel er niet aan dat binnen korte tijd hoornloosheid grootschalig haar intrede doet in de holsteinpopulatie. Wanneer de politiek of dierenactivisten zich met het onthoornen gaan bemoeien kan het in een stroomversnelling raken. Ook het genetisch niveau van de hoornloze ingezette proefstieren is de laatste jaren sterk verhoogd. Alleen al in Noord-Amerika wachten twintig hoornloze proefstieren op een fokwaarde. Daar hoeft

maar een stier zoals Blackstar tussen te zitten en het hoornloosheidsgen verspreidt zich als een olievlek over de wereld.'

Populaire roodbonten

Nog zo'n genetische eigenschap die Burket per toeval in de veestapel kreeg, is de roodfactor. Via de stier Ca-Lil Standout Cavalier rf werd in combinatie met de koe Burket-Falls Elevation Sofia (93 punten) een koefamilie ontwikkeld die niet alleen hoornloos bleek, maar ook het roodfactorgen bezit. Glen-Toctin SM Cole rf (v. Mtoto) – helaas niet voorzien van het hoornloosheidsgen – is momenteel een van de hoogste roodfactorstieren in de Amerikaanse indexlijst en hij vindt zijn oorsprong bij Sofia. 'Roodfactorieren zijn populair en goed geprijsd', vertelt Burket, die jaarlijks twintig stieren aan collega's en ki's verkoopt. 'Voor roodbonte, hoornloze stieren hebben we zelfs een wachtlijst.'

Gemiddeld produceert de Burket-Fallsveestapel 10.500 kg melk in 305 dagen met 4,0% vet en 3,2% eiwit. 'We proberen uitgebalanceerde koeien te fokken', vertelt Burket over zijn fokdoel. Paradox, Talent, Toystory, Burket-Falls Pledge (met het dubbele hoornloosheidsgen PP) en zelfs Stadel en Classic krijgen kansen binnen de veestapel. Burket lijkt op te veren wanneer hij zijn fokdoel verduidelijkt. 'Balans is meer dan een brede voorhand. Het is een brede bek, grote neusgaten, een brede borstkas en ruimte in de achterhand. Alle onderdelen in de koe zijn in de juiste verhoudingen op elkaar afgestemd. Balans in de koeien zorgt voor duurzaamheid.' Om de duurzaamheid van de melkkoeien kracht bij te zetten volgen een paar bedrijfskengetallen: het uitstootpercentage lag afgelopen jaren onder de twintig, de gemiddelde leeftijd is bijna zes jaar en er worden op dit moment zes koeien gemolken met een levensproductie hoger dan 200.000 Amerikaanse ponden (90.000 kg).

Verleasen van stieren

John Burket trekt een bedenkelijk gezicht als hij over de vermarkting van hoornloze genetica praat. De markt daarvoor is enorm, en ook als relatief klein Amerikaans bedrijf ziet hij de toekomst daarom beslist zonnig tegemoet. Alleen, hij houdt niet van zo'n commerciële benadering. Voor hem geen website van het bedrijf, maar hooguit bescheiden advertenties in een aantal holsteintijdschriften. Dieren uit zijn veestapel zijn ook zonder populaire werving wel gewild.

Toch houdt Burket wel degelijk het heft in eigen hand. Stieren voor de ki worden bij voorkeur niet verkocht, maar verleasd zodat er bij de fokstierstatus ook nog een winstmarge voor Burket is. Want dat er straks een hoornloze stier wereldwijd invloed zal krijgen, het liefst voorzien van de stalnaam Burket-Falls, daarvan is John Burket wel overtuigd. 'Het is een kwestie van tijd.'

Jaap van der Knaap

John Burket: 'Kwestie van tijd voordat hoornloosheid grootschalig intrede doet in holsteinfokkerij'

Rood én hoornloos